

Učiteljski tovariš

Stanovsko političko glasilo J. U. U. — sekcije za dravsko banovino v Ljubljani

Mesečna priloga »Prosveita«

Uredništvo in uprava: Ljubljana, Francišanska ulica 6/I. Rokopisov ne vračamo. Ne frankiranih pisem ne sprejemamo. Izhaja vsak tetrtek. Naročnina letno 60 Din. za inozemstvo 80 Din. Člani sekcije J. U. U. plačajo list s članarino. Oglasi po ceniku in dogovoru, davke posebe. Pošt. ček. rač. 11.197. Telefon 3112

Županska zveza in občinske dajatve učiteljstvu

Kot pooblaščenec in član Županske zveze sem se udeležil njenega letnega zborovanja dne 8. januarja 1934.

Pozorno sem sledil celotnemu poteku, razpravam in debatam, ki so se jih udeleževali uradni, politični in občinski zastopniki. Vsa izvajanja so bila strogo stvarna, debate same pa so se dotikale največ občinskih dohodkov, ki so bili okrnjeni z naredbami in zakonom o trošarini. Ugotavljam, da se nihče izmed prisotnih ni dotaknil dajatve učiteljstvu, dočim je omenil šolo le eden izmed zastopnikov mimogrede.

Zahteva proti odpravi učiteljske stanarine in ogreva je bila iznešena v resoluciji, ki pa ni bila zasnovana po poteku razprav, temveč le po tajniškem poslovanju in predlogu. Resolucija je pa bila prečitana tako tiho, da sem preslišal nas zavedajočo tožbo. Če bi te dajatve globlje posegale v občinsko poslovanje, bi se gotovo razvila o tem razprava.

Prepričan sem, da so vsi današnji občinski predstojniki prijatelji šole in učiteljstva, saj smo si stali bok ob boku v borbi za vseobče nacionalne interese, ki slone največ na osnovi dobrih občinskih uprav.

Tajništvo samo ni bilo opravičeno vstaviti v resolucijo zahteve, ki je nihče

ni iznesel. Če pa je to storilo po predhodnih predlogih, bi moralo predlagatelje označiti, tako pa smatram zahtevo le kot izraz posameznih uprav.

Učiteljstvo samo želi, da prevzame to breme država. Boji se pa le, da bi ne bile dajatve ogrožene. Država sama ni imela drugega namena, kakor da zagotovi učiteljstvu primerna stanovanja in da mu omogoči ogrev, zlasti v takih pokrajinah, kjer si ga posameznik ne more oskrbeti.

Županska zveza naj ugotovi, če ima učiteljstvo, zlasti podeželsko, primerna stanovanja — koliko stanovanjskih hiš se je zgradilo od uvedbe novega šolskega zakona, koliko stanovanjskih fondov se kapitalizira v svrhu preskrbe primernih zgradb. Mi pa lahko ugotovimo, koliko je bilo doslej dobre volje.

Iz doslej izdanih dajatev bi bila urejena že dobra stanovanja. Ker pa le čakajo, da se tozadevne določbe odpravijo, in se to poleg tega še nekako sugerira, je umljivo, da voz ne more v tir.

Županski zvezi priporočam, da se tozadevno sporazume z učiteljsko organizacijo, kajti le s skupno akcijo in dobro voljo bi bilo omogočeno doseči obojestransko zadovoljiv zaključek sporne zadeve, če je sploh sporna.

Josip Lapajne — Cerklje.

Stanovsko gospodarska razmišljanja

Pod tem naslovom sem v dveh člankih poudarjal dejstvo, da se velika večina slov. učiteljstva ne zaveda in ne pojmuje izredne važnosti stanovsko gospodarskih vprašanj, ki so in morajo biti prvi temelji vsej stanovsko idejni borbi. Časi so namreč še vedno in bodo še zelo dolgo taki, da zunanji svet ne sodi posameznika — in seveda tudi ne stanu — le po njegovih sposobnostih in delu za uveljavljanje kulturnih in etičnih vrednot, ampak gleda še v večji meri prav realno na njegovo gospodarsko moč in ga upošteva ter mu odmerja pozicijo v človeški družbi največkrat iz tega vidika.

Prav zato je dolžnost sedanje učiteljske generacije in njenega vodstva, da nadoknadi in popravi, kar smo v tem pravcu zamudili zaradi prevelike zaposlenosti v borbi za idejno plat stanovske organizacije. Kakor je nas preteklost vzgojila za dobre in čisto naravnost vzgledne stanovsko idejne borbe, prav tako nas mora sedanjost in najbližja bodočnost vzgojiti za zavedne in požrtvovalne borbe v stanovskih gospodarskih vprašanjih. Dokler tega ne dosežemo, toliko časa nismo, ne moremo in tudi ne smemo biti kot stan zadovoljni sami s seboj, ker je naš razvoj le enostranski, ne pa harmonično vsestranski kakor bi moral biti.

Občutna pomanjkljivost vzgoje o pravilnem pojmovanju pomena gospodarske organizacije stanu se najbolj vidi na konkretnih primerih ki se nam vidijo malenkostni tako, da jih niti ne opazimo in še manj uvažujemo, dasi se med nami dogajajo skoraj dnevno. Zato hočem navesti iz obilice vsaj nekaj takih primerov, pravih stanovsko gospodarskih — anahronizmov.

Svoje stanovske gospodarske in socialne ustanove si je ustvarjalo in jih ustvarja slovensko učiteljstvo še danes samo brez tuje pomoči, ki je bilo deležno n. pr. srbsko in hrvaško učiteljstvo moralno in tudi gnotno bodisi od strani države ali pa — mecenov. Lastne države, ki bi umevala in podpirala naše težnje v tem pravcu, nismo imeli. Prejšnja Avstrija je, kakor vse drugo tako tudi naš stanovski razvoj, kjerkoli in kadarkoli je mogla, ovirala, ne pa pospeševala. Njej je bil ljubši učitelj slabič, odvisen na vseh koncih in krajih, kakor pa samostojno misleča ter gospodarsko in socialno neodvisna osebnost.

Mecenov iz svojih stanovskih vrst naše socialne in gospodarske ustanove niso nikoli imele. Tudi temu dejstvu je vzrok v prvi vrsti nerazumevanje pomena stanovsko gospodarskih in socialnih ustanov med članstvom, ki je pogrešalo v tem pravcu vsake tudi najmanjše vzgoje. Marsikdo bo rekel, da ni bilo nikoli Krezov med nami in jih tudi danes ni in da je to glavni vzrok. A temu vendar ni tako. Tudi med našimi vrstami dobimo ljudi, ki imajo nekaj pod palcem, četudi niso Krezji. A da bi se ti ob priliki svoje, ali pa ob smrti svojcev spomnili ktere naše socialne ali pa gospodarske stanovske ustanove, jim niti na misel ne pride, dasi

niso tako redki primeri, da se spomnijo drugih nestanovskih institucij.

Pri tej priliki naj omenim primer, ki se je zgodil med nami pred nekaj leti. Umrli je tovariš upokojenec, ki je veljal splošno za zelo zavednega člana stanovske organizacije. Ker je bil sprt s svojci, je testamentiral vse svoje premoženje — razen gotovine še razne zavarovalnice samopomoči in zavarovalnic skupno okrog 100.000 Din docela tuji osebi. Koliko bi se bilo lahko storilo v dobrobit stanu, če bi bila dobila kaka stanovska socialna ali gospodarska ustanova samo polovico tega zneska! Pa mu ni prišlo niti na um, da bi si na ta način ohranil tako rekoč večni spomin med stanom, v katerem je deloval in kateri je tudi njemu pripomogel do marsikaterih moralnih in gnotnih dobrin.

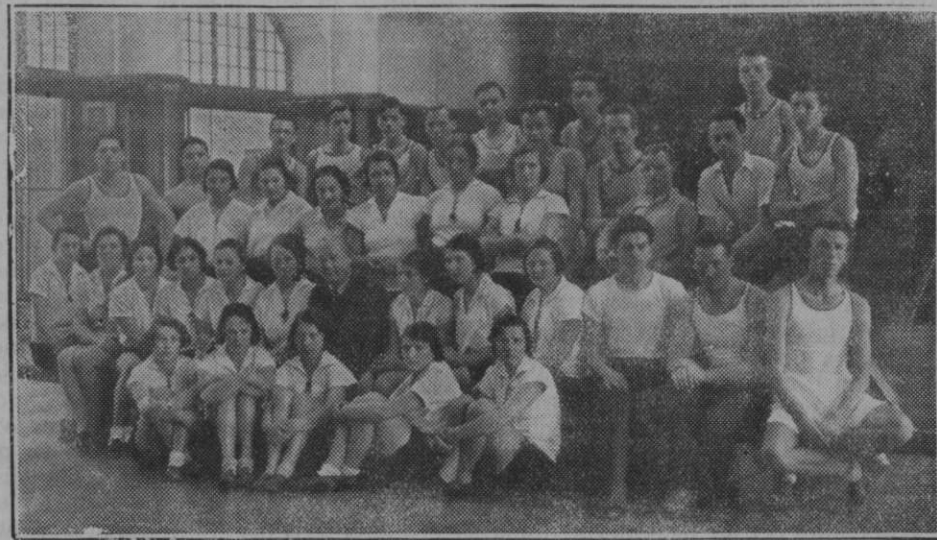
Ta primer, da je prišlo učiteljsko premoženje ne v roke svojcev, kar je naravno in samo ob sebi umevno, ampak docela v tuje roke, pa ni tako osamljen, kakor bi človek mislil na prvi pogled. Saj so znani celo primeri, da je prešlo učiteljsko premoženje celo v namene, ki so nasprotni tendencam učiteljskega stanu.

V tem oziru je učiteljstvo v nekdanji Hrvatski, zlasti pa še v nekdanji Srbiji mnogo na boljšem. Saj niso redki primeri, da so bile deležne učiteljske gospodarske in socialne ustanove prav izdatnih vsot ob takih in podobnih prilikah. Srbski narod ima silno mnogo prav koristnih ustanov ali zadužbin, ki so nastale na tak način. Podobne zapuščine in razna počaščenja umrlih so v izdatni meri pripomogla n. pr. postaviti velik in ponosni učit. dom v Beogradu. Če n. pr. kdorkoli umrje v učiteljski rodbini, počastijo njegov spomin svojci s poklonitvijo primerne daru učit. domu. Še v večji meri se seveda to zgodi, če umrje učitelj sam.

Med nami so podobni skromni primeri redki. Mi gledamo ob takih prilikah bolj na venco, na več ali manj pompoznen pogreb in zbiramo kvečjemu še za nagrobne spomenike. Cvetice uvenijo, spomenik pa v nekaj letih razpade; kolikor časa pa ostane, nudi navadno kaj klavren utis za učitelja vzgojitelja zlasti, če se je rodbina umrlega izselila, kar se čisto dogaja. Po naših pokopališčih lahko vidimo več kot dovolj tako žalostnih spomenikov bivšim učiteljem in vzgojiteljem.

Ob spominu na umrle naj imajo korist živi. Tako počastitev je umešnejša in trajnejša od vseh drugih. Zato je prav, da je n. pr. Učit. dom v Mariboru napravil spominsko ploščo stanovskim vzornikom in dobitnikom. Tako bodo imena naših vzornih tovarišev in tovarišice ohranjena še poznim rodovom, ko bodo že zdavnaj razpadli vsi spomeniki in grobnice. Mladina bo gledala iz dneva v dan njihova vklesana imena ter se vpraševala, kdo so bili, kaj so storili, da so njihova imena vdolbena v kamen z zlatimi črkami. Mislim, da lepšega in trajnejšega spomenika ne more nihče postaviti in si ga tudi ne želiti.

I. prednjaški sokolski tečaj za brezposelne diplomirane učitelje in učiteljice v Ljubljani



Upoštevali veliko kulturno poslanstvo, ki ga vrši sokolstvo kot obča vzgojna organizacija v našem narodu, je Kraljeva banska uprava dravske banovine v sporazumu in s sodelovanjem načelnštva Saveza Sokola kraljevine Jugoslavije priredila I. sokolski prednjaški tečaj za neuslužbene diplomirane učitelje in učiteljice v Ljubljani. Tečaj se je vršil od 3. do 30. januarja v prostorih sokolskega doma na Taboru.

Prvotno je bilo določeno, da se tečaja udeleži 15 abiturientov in istotoliko abiturientk, vendar se je pa moralo število zaradi velikega zanimanja povečati, tako da je obiskovalo tečaj 16 tečajnikov in 19 tečajnic. Tečajniki so imeli vso oskrbo v Akademskem kolegiju, tečajnice pa v Obrtniškem vajeniškem domu. Vodstvo tečaja je bilo poverjeno načelniku SKJ bratu Miroslavu Ambrožiču, tehnično nadzorstvo pa podnačelniku SKJ bratu Josipu Jerasu in načelnici SKJ sestri Elzi Skalarjevi.

Tečaj so otvorili načelnik SKJ br. Ambrožič, podban dr. Pirkmajer in podstarosta br. Engelbert Gangl, ki so poudarjali važnost sodelovanja med šolo in sokolstvom.

Ves telovadni načrt prednjaškega tečaja je bil sestavljen tako, da se tečajniki spoznajo v glavnem s tehničnim vodstvom, saj je znano, da nam vprav v tehničnem oziru izpolnjenih učiteljev še zelo primanjkuje. Prednjaštvo je in naj bi bilo osrčje sokolske organizacije, saj vprav od nje zavisi naš uspeh

in napredek. Potrebno je, posebno danes, ko sokolstvo prodira v najširše plasti našega naroda, da učitelj-sokol že v osnovni šoli upošteva deco z veliko nalogo, katero sokolstvo vrši pri vzgoji naroda, da vzbudi pri njej potrebo, da pristopa k sokolstvu.

Da so se tečajniki in tečajnice spoznali s praktičnim vodstvom, so telovadne vzorne ure sami vodili. Imeli so tudi praktične nastope, ob večernih urah pa so se udeleževali telovadbe pri poedinih ljubljanskih sokolskih društvih, kjer so se spoznali z metodo sokolske vzgoje in sokolskega dela. Poleg prakse pa je bilo tudi precej teoretičnih predavanj, pri katerih so predavatelji seznanili tečajnike in tečajnice z veličino Tyrseve ideje, da smo pripadniki sokolstva iz žive potrebe, iz ljubezni do naroda in države.

Predavatelji v tečaju so bili sami sokolski delavci, ki so z vztrajno in nesebično požrtvovalnostjo pripomogli do čim večjega uspeha.

Tečajniki in tečajnice so se udeležili tudi izbirnih smučarskih tekem, prisostvovali pa so tudi smučarskim tekmam SKJ v Bohinju.

Ob zaključku tečaja je imel gospod pomočnik bana dr. Otmar Pirkmajer nagovor na tečajnike in jim predložil važnost državljanske vzgoje. Slovesnemu zaključku so še prisostvovali gg. I. podstarosta SKJ Gangl, načelnik prosvetnega oddelka kraljevske banske uprave Jos. Breznik, načelnica Skalarjeva, načelnik Ambrožič in ref. za telesno vzgojo prof. Jeras.

Z.

Kot vzgojitelji pa dobro vemo, koliko zaleže vzgled in koliko samo lepe besede.

Ker sem že pri umrlih, naj na tem mestu omenim še eno malenkost, ki tudi kaže našo stanovsko gospodarsko orientacijo v kaj čudni luči.

Med stanom, ki ima tako veliko število pripadnikov kakor naš, niso redki smrtni primeri med nami samimi kakor tudi v naših rodbinah. In ob takih prilikah plačujemo drage posmrtno oglašne in zahvale v lajškem časopisu. Od svojega stanovskega glasila pa pričakujemo, da prinaša tozadevno brezplačne notice (dasi mu niti teh čisto ne pošljejo!) in nekrologe. Če smo že zaradi časa primorani dati posmrtno oglašne v dnevno časopisje, vsaj zahvala ima mesto le v stanovskem glasilu. Imamo svoj list, zato objavljajmo vse v njem, saj so pred vsemi drugimi zainteresirani na tem stanovski tovariši in tovarišice, ki se navadno tudi pogreba udeležijo v največjem številu.

Pa bodi dovolj o tem poglavju. Ob priložnosti pa se hočem dotakniti še drugih pomembnih in značilnih »malenkosti«.

Smernice k sodelovanju s kmetijskimi referenti

Naloge kmetijskih strokovnjakov.

Program dela kmetijskih strokovnjakov je sicer zelo obširen, raznolik z ozirom na krajevne prilike in potrebe, obsega pa v glavnem izboljšanje zemlje, naprednejše metode pri obdelovanju, intenzivno delo na semenogojstvu, selekcija rasnih pasem domačih živali in ustvarjanje sposobnega kmetijskega zadružništva, a tudi splošno poglobljenje kmetijske strokovne naobrazbe.

Stremljenje kmetijskih strokovnjakov je v glavnem povsem realistično in to seveda upravičeno. Nesporo je namreč, da je neka gotova stopnja blagostanja pogoj in osnova vsakemu višjemu, etičnemu udejstvovanju in da mora tudi kmet imeti eksistenčni minimum, kajti oni, ki ga nimajo in oni, ki ga jedva dosežajo, ne bo nikoli mogoče pritegniti

Z odlokom banske uprave je podana osnova za složno in sporazumno delo med sreskimi kmetijskimi referenti in učiteljstvom narodnih šol na kmetih. Navidezno je zadeva prav priprosta in le lokalno-gospodarskega značaja. Čitali smo že poročila v stanovskem in dnevnem časopisu o referatih in debatah, ki so se vršile o predmetu na zborovanjih sreskih učiteljskih društev. Iz teh je razvidno, da je akcija med javnostjo našla mnogo več odmeva in zanimanja, kakor je to običaj pri sličnih pojavih.

Ker so dani vsi pogoji, je pričakovati, da bo sodelovanje učiteljstva s sreskimi kmetijskimi referenti doživelo močan razmah, ki bo zahteval od našega stanu mnogih žrtev na času in energiji, je pa potrebno, da se zadeva prouči tudi z vidika učiteljstva.

je star 3. do 4. leta 35 Din, 40 Din za starost od 5. do 6. let, 55 Din za starost 7 in 8 let ter 75 Din za otroka v starosti 9 do 10 let. V naštetih zneskih je vštete že znesek 10 Din za prvi primer podpore.

Pišite še danes Samopomoči učiteljskih otrok po prijavnico.

Učiteljski pevski zbor JUJ

—pev. 9. t. m. priredi Novosadsko muzičko združenje svoj koncert v Filharmonični dvorani. V tem združenju sodeluje več naših stanovskih tovarišic; ta ženski pevski zbor je najboljši zbor v državi. Vabimo tem potom učiteljstvo Ljubljane in okolice, da se udeleži koncerta v čim večjem številu.

Šolski radio

—r XVII. teden. V torek dne 6. februarja bo predaval g. dr. Rudolf Kolarič »O Valentinu Vodniku«. Razpored: 1. Kratke življenjske pis. 2. Pesnik. 3. Pisatelj. 4. Splošen kulturni delavec. 5. Oznaka in pomen. — V petek, dne 9. februarja bo obravnaval g. dr. Mirko Rupel temo: Narodna pesma i pripovedka. Razpored: 1. Splošno o narodni pesmi in pripovedki. 2. Iz zgodovine srbohrv. narodne pesmi. 3. Delitev, snov, oblika, način petja. 4. Čitanje značilnih odlomkov. 5. Snovi narodne pripovedke in čitanje. 6. Ostalo narodno blago (pregovori, uganke).

—r Kmetijska radio predavanja. V petek 2. februarja ob 7. uri 45 minut: Premovanje govedi v letošnji sezoni; g. ing. Wenko Beno. Ob 16. uri: Sadjarstvo; g. Humek Martin. — V nedeljo 4. februarja ob 7. uri 45 minut: O gnojilih in gnojenju I.; g. ing. Turk Jakob. Ob 16. uri: O konjereji v dravski banovini; g. dr. Veble Franc.

Stanovska organizacija JUJ

Iz sekcije

—s Brezposelni učitelji — hospitacije na narodnih šolah. Kraljevska banska uprava nas je na našo svoječasnno vlogo obvestila, da je ministrstvo prosvete zavrnilo našo prošnjo, naj bi se brezposelnim učiteljskim abiturientom dovolilo hospitirati pri pouku na narodnih šolah. Negativnost rešitve je utemeljena s tem, da za to ni zakonite osnove. Isto obvestilo je prejela sekcija tudi potom izvršnega odbora.

Iz društev:

= JUJ SRESKO DRUŠTVO V LITVI bo zborovalo v soboto 17. februarja v Ljubljani. Zborovanje se bo vršilo v kletni dvorani hotela Miklič s pričetkom ob 9. uri dopoldne.

= JUJ SRESKO DRUŠTVO V LJUTO-MERU bo zborovalo dne 17. februarja 1934. v Gor. Radgoni z začetkom ob 10. uri. Poleg običajnih točk dnevnega reda bo tov. Po-rekar nadaljeval svoje predavanje o združništvu, tov. Mislej bo govoril o natančnem poslovanju zadrug, tov. Mihec bo referiral o pravilniku disciplinskih razsodišč, poročilo z zbora predsednikov bo pa podal tovariš Ivanjšič.

= JUJ SRESKO DRUŠTVO V ŠKOFJI LOKI bo zborovalo v deški osnovni šoli v Škofji Loki 3. februarja ob 8. uri s sledečim dnevnim redom: 1. Poročila društvenih funkcionarjev. 2. Izvenšolsko delo učiteljstva — referira predsednik sekcije JUJ tov. Ivan Dimnik. 3. Organizacija mladinskih odsekov v sokolskih društvih — poroča tov. Rudolf Horvat. 4. Samostojni predlogi. 5. Slučajnosti. Pridite polnoštevilno!

= JUJ — SRESKO DRUŠTVO V RA-DOVLJICI bo zborovalo v narodni šoli na Jesenicah dne 10. febr. t. l. po prihodu jutranjega vlaka s sledečim dnevnim redom: 1. Poročila društvenih funkcionarjev. 2. Predavanje gospe dr. Pirkmajerjeve o poučevanju računstva po Lavtarjevi metodi. 3. Samostojni predlogi. 4. Slučajnosti.

Odbor.

= JUJ — SRESKO DRUŠTVO V KOZJEM bo zborovalo v soboto 10. februarja 1934 ob 10. uri v šoli v Kozjem. Dnevni red: 1. Zapisnik. 2. Važnejši dopisi. 3. »Naše prosvetno delo«, tov. Prisljan. 4. Slučajnosti. Pridite vsi, pravočasno in prosimo, vztrajajte do konca! Vabljeni so tudi brezposelni učit. abiturienti(-ke)!

Pol ure pred zborovanjem odbora seja. ODBOR.

= JUJ — SRESKO DRUŠTVO MA-RIBOR DES. BREG. Na društvenem zborovanju dne 10. febr. 1934 odpade predavanje g. dr. Pirkmajerjeve, ker je ista zadržana. To predavanje pride pozneje na vrsto; tokrat bo pa predaval sreski kmetijski referent g. Zupanc. ODBOR.

= JUJ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJA-NA OKOLICA — ZAHODNI DEL bo zborovalo dne 10. febr. 1934. ob pol 9. uri v telovadnici narodne šole na Grabnu v Ljubljani. Na zborovanju bo govoril g. Skulj Franc o podružnici CMD »Krim«. Odbor.

+ JUJ — SRESKO DRUŠTVO SV. LE-NART V SLOV. GORICAH bo zborovalo v soboto dne 10. februarja t. l. ob 9. uri pri Sv. Lenartu. Udeležba obvezna.

Predsednik: Štuhec Jakob, s. r. Tajnik: Josip Golob, s. r.

= JUJ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJA-NA OKOLICA — VZHODNI DEL zboruje v soboto, dne 10. febr. t. l. ob 9. uri s sledečim dnevnim redom:

1. Poročilo tov. predsednika o predsedniškem zborovanju dne 14. jan. 1934.

2. Predavanje sreskega šol. nadzornika Fr. Drnovška: O domoznanstvu.

3. Tekoče zadeve.

Dolžnike opozarjamo, da do dneva zborovanja poravnajo svoj dolg, drugače se bo ravnalo po sklepu oktobrskega zborovanja. Odbor.

= JUJ — SRESKO DRUŠTVO ČRNO-MELJ METLIKA bo zborovalo v soboto, dne 10. februarja 1934. v Črnomlju s sledečim dnevnim redom:

1. Situacijsko poročilo.

2. Gospodinjstvo-nadaljevalno šolstvo. — Poroča tov. Primožičeva.

3. Slučajnosti.

Udeležite se zborovanja polnoštevilno.

Odbor.

= JUJ — SRESKO DRUŠTVO V KO-ČEVJU bo zborovalo v soboto, 10. februarja t. l. ob 9. uri v drž. nar. šoli v Kočevju. Dnevni red je sledeči: 1. Situacijsko poročilo; dopisi. 2. Narodno-gospodarsko predavanje ima predavatelj ZKD. 3. Šolski vrtovi ter obravnava »Pravilnika in poslovnika učit. krožka za šolsko vrtnarstvo«. 4. Slučajnosti.

ODBOR.

= JUJ SRESKO DRUŠTVO GORNJI-GRAD bo zborovalo v soboto, dne 10. februarja 1934. po prihodu avtobusa v Ljubnem. Dnevni red: 1. Poročilo o predsedniškem zboru dne 14. jan. 1934. 2. Objava dopisov. 3. Predavanja tov. Kolarja in Kosija. 4. Slučajnosti. Odbor.

Poročila:

= JUJ SRESKO DRUŠTVO ŽUŽEM-BERK je zborovalo dne 13. dec. 1933. Ker je bil velik sneg in huda zima, je bila udeležba precej pičla.

Predsednik tov. Korenčan je otvoril zborovanje in prečital nekatere došle dopise.

G. Engelbertu Ganglu je čestitalo tudi naše društvo. Jubilat se je za čestitke prav iskreno zahvalil.

Glede Mlad. časopisa bo zavzelo društvo svoje stališče, kadar bo izšla poizkusna številka.

Voditi je treba poseben seznam nečlanov in poročati na sekcijo. V našem okolišu jih ni.

Napisati je treba poročilo o izvenšolskem delu učiteljstva. Vsak član naj napiše zase in potom društva pošlje sekciji v informacijo.

Poslovnik za stanovsko razsodišče se sprejme soglasno. Delo v upravnih odborih velja kot izvenšolsko delo.

Za spomenik tov. V. Čubriloviću plača vsak navzoč član 5 Din, in društvene blagajne se pa prispeva še 100 Din.

Poseben krožek za šol. vrtnarstvo se pri našem društvu ne bo ustanovil, pač pa naj se

osnuje tak krožek za ves srez, kamor bo naše društvo delegiralo sledeče člane: Mervarja, Dequala in Korenčana.

Tretji razred draginskih doklad naj se ukiene in naj ostaneta samo I. in II. razred. Učitelji, ki so sedaj v III. drag. razredu naj se pomaknejo v II. razred.

Nato je predaval tov. Tone Žumer o temi: »Preusmeritev izvenšolskega dela. Delo na gospodarskem polju med narodom«. Referat je bil bolj informativnega značaja. Delati je treba na tem polju, toda kako. Učitelj je bolj usposobljen za prosvetno delo kot gospodarsko. Ker je pa delo na tem področju danes silno potrebno, zato je treba skrbeti merodajnim činiteljem, da omogočijo učitelju posejanje raznih gospodarskih tečajev, da dobe tako dovolj upogleda v to delo.

Da bi se pa zanimanje za to prevažno področje izvenšolskega dela poglobilo, priredi naše društvo na enem izmed spomladanskih zborovanj »gospodarski dan«. Takrat bosta predavala tov. Japelj iz Hinj o našem gospodarstvu v preteklosti, tovariš Dequal z Dvora pa o »gospodarstvu v bodočnosti«.

Na prih. zborovanju, ki se bo vršilo meseca marca, bo predavala tov. A. Šercelj o državljski vzgoji.

Zužemberk, 27. jan. 1934.

Lovro Korenčan, l. r., Rafaela Hrovatova, l. r., t. č. podpredsednik. t. č. tajnica.

Inozemsko šolstvo in učiteljstvo

NEKAJ ZANIMIVIH PODATKOV IZ ZDRUŽENIH DRŽAV V SEVERNI AMERIKI.

V Združenih državah so naredili trajanje šolskega leta, ki znaša povprečno 172 šolskih dni. Tako je šolsko leto za 10 dni daljše, kot je bilo v šolskih letih 1920. do 1928. in za teden dni krajše, nego je šolsko leto na srednjih šolah. Na deželi ima šolsko leto povprečno 156 delovnih dni, dočim jih je v mestih 183. V Ameriki skrbijo tudi za zidanje novih in higiensko urejenih šolskih poslopij. Tako imajo že mnogo šol, ki so opremljene s kopalnicami, igrišči, delavnicami, najrazličnejšimi stroji itd. Pouk je poverjen večinoma le učiteljicam, dočim so v delavnicah in laboratorijih zaposlene tudi moške strokovne moči. Mnogo šol je urejenih tudi tako, da dobi tu mladina potrebno hrano, ker so starši zaposleni v tovarnah. Starši plačujejo upravi šole le neznatno hranarino. K.

RUMUNSKO ŠOLSTVO.

Šolska obveznost v Rumuniji se pričinja po reorganizaciji zakona iz leta 1924. že z dovršenim petim letom in more trajati do 18. leta. Od 5. do 7. leta mora učenec obiskovati šolo za majhne otroke (ki jo lahko primerjamo z našimi otroškimi vrčji ali zavetišči), od 7. do 14. starostnega leta obiskuje sedemrazredno osnovno šolo, od 16. do 18. leta pa nadaljevalne šole in tečaje. V šole za majhno dečo se sprejemajo otroci z dopolnjenim 4. letom, obvezno pa jo morajo obiskovati otroci, ki so izpolnili 5. leto starosti, ako je ta šola v dotičnem kraju urejena. Te šole ustanavlja država, kajti župe, občine in posamezniki jo smejo ustanoviti le z dovoljenjem ministrstva prosvete. V občinah, kjer so starši otrok celodnevno zaposleni z delom, se ustanavljajo otroški domovi, kamor imajo dostop tudi najmanjši otroci od 2. leta dalje. Maksimalno število otrok v enem razredu, ki ga poučuje le učiteljica, je 80. Osnovna šola je sedemrazredna. Od prvega do četrtega razreda je

+ JUJ SRESKO DRUŠTVO LJUBLJA-NA — OKOLICA — VZHODNI DEL je zborovalo dne 18. decembra 1933. v osnovni šoli v Mostah.

Navzočih članov je bilo 86, t. j. 72%.

Zborovanje je otvoril tov. predsednik Mirko Kosin z običajnim pozdravom. Omenil je potrebno izpremembo dnevnega reda radi zadržanosti predavatelja g. dr. Mihelaka. Na predlog sreskega šol. nadzornika tov. Fr. Drnovška se je zato vršil razgovor o raznih aktualnih šolskih in stanovskih vprašanjih. Vsa tozadevna pojasnila in navodila je dajal tov. nadzornik, za kar mu je tov. predsednik v imenu članstva izrekel zahvalo. Prečitanih je bilo več dopisov predsedstva sekcije, na kar so podali društveni funkcionarji svoja poročila. Tov. Završanova je podala namesto odsotne tov. tajnice pregled društvenega delovanja za l. 1932-33., tov. blagajničarka pa poročila o stanju društvene blagajne. Nadzorni odbor, ki je pregledal knjige, je predlagal tov. blagajničarki razrešilnico. Obe poročili sta bili soglasno sprejeti. Pri zadnjem poročilu v »Učit. tovarišu« je bilo napačno navedeno, kar je gotovo zakrivil tiskarski škrat, — da je bilo za brezposelni fond učit. abit. nabrano med članstvom Din 16'50, namesto Din 165'50. Na željo tov. Mihelčiča se ta napaka s tem popravlja.

Mirko Kosin, preds. Završanova, zapisn.

šola enotna, vsi nadaljnji razredi torej od V. do VII. razreda pa se razdelijo na tri panoge, in sicer: poljedelski tip, industrijski tip in trgovski tip. Na deželi imajo ti označeni višji razredi od 12 do 24 tedenskih učnih ur, dočim pa imajo v mestih točno določenih 24 ur.

Šolsko leto traja od 15. septembra do 10. julija. Reden in pravilen obisk je le v zimskih mesecih od 1. novembra do 31. marca. V ostalih mesecih šolskega leta se tu poučuje le 6 ur na teden. Otroci, ki so končali šolo z neuspehom, ali sploh niso iz kakega tehtnega vzroka obiskovali šolo polnih 7 let, smejo biti prisiljeni, da posejajo celodnevni pouk tja do 16. leta. Na en razred, učilnico in učitelja pripada maksimalno 60 učencev v osnovni šoli, in 40 na višji stopnji.

Učiteljske šole so sedemrazredne. Nižji trije razredi skrbijo za splošno izobrazbo, kakor gimnazije. V prvi razred učiteljskih šol se sprejemajo le 13letni dijaki, ki so dokončali IV. razred osnovne šole z dobrim uspehom. V II., III. in IV. letnik učiteljske šole se sprejemajo dijaki, ki so dovršili I., II. in III. razred gimnazije. Učiteljske šole so večinoma internatsko urejene. K.

MALI OGLASI

Mali oglasi, ki služijo v posredovalne in socialne namene občinstva, vsaka beseda 50 par. Najmanjši znesek Din 5—



FR. P. ZAJEC
izprašan optik
Ljubljana, Star i trg 9

priporoča: naočnike, ščipalnice, barometre, toplovere, risalno orodje, mikroskope, foto-aparate itd. Velika zaloga raznih ur, zlatnine in srebrnine. Ceniki brezplačno.

Šolske knjige

za vse kategorije šol in po najnovejših izdajah

šolske zvezke

vsakovrstne, za šolske in domače vaje

šolske potrebščine

za vse mogoče šolske zahteve Vam nudi vedno

KNJIGARNA UČITELJSKE TISKARNE

LJUBLJANA, FRANČIŠKANSKA ULICA 6 — MARIBOR, TYRŠEVA ULICA 44

Za dame

elegantne damske plašče in kostume, od cenejšega do finega, izgotavljamo po meri

Za gospode

vsakovrstne obleke in površne suknje po meri, že od nizkih cen navzgor

Za dame in gospode

vsa sportna oblačila kakor: trenčkoti, dežni plašči, pumparice, vsakovrstne specialne jopiče za sport, ter vsa smučarska oblačila

Za deco

plaščki

K. PUČNIK

Šelenburgova ulica štev. 1 nasproti kavarne „Zvezda“

Za cenjeno učiteljstvo znatno nižje cene in ugodnosti odplačevanja!

KDOR OGLAŠUJE TA NAPREDUJE!

RESTAVRACIJA NOVI SVET

Priznana dobra kuhinja, posebna soba za sestanke; sprejema naročila za skupne obede po zmernih cenah. Postrežba točna in solidna.

LJUBLJANA
GOSPOSVETSKA CESTA 14



Priporočamo trdke, ki inserirajo v našem glasilu!

**Gostilna
Ražem**
Ljubljana
na Žabjaku št. 3



Točijo se pristna štajerska, dolenska in dalmatinska vina. - Primorska kuhinja. Vsak četrtek, petek in nedeljo sveže morske ribe